

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งทุกคนดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ 2 คน อาจารย์ใหญ่ 28 คน และผู้อำนวยการโรงเรียน 101 คน รวมทั้งสิ้น 131 คน ใช้ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งในเขตการศึกษา
ต่าง ๆ และส่วนกลาง

เลขที่	เขตการศึกษา	จำนวนผู้บริหารสตรี			รวม
		ครูใหญ่	อาจารย์ใหญ่	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	
1	เขตการศึกษา 1	-	1	9	10
2	เขตการศึกษา 2	-	-	2	2
3	เขตการศึกษา 3	1	2	7	10
4	เขตการศึกษา 4	-	1	6	7
5	เขตการศึกษา 5	-	2	7	9
6	เขตการศึกษา 6	-	4	5	9
7	เขตการศึกษา 7	-	2	6	8
8	เขตการศึกษา 8	-	1	9	10
9	เขตการศึกษา 9	-	2	4	6
10	เขตการศึกษา 10	-	3	8	11
11	เขตการศึกษา 11	-	4	4	8
12	เขตการศึกษา 12	1	6	8	15
13	ส่วนกลาง	-	-	26	26
	รวม	2	28	101	131

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 6 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมภาวะผู้นำ MSDT (The Management Style Diagnosis Test) ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย อุทัย หิรัญโต (2520) ประกอบด้วยข้อคำถามเชิง 3 มิติที่ William J. Reddin ได้วิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละพฤติกรรมนำมาสร้างเป็นคำถาม พร้อมทั้งสร้างตารางวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ไว้จำนวน 64 ข้อ ซึ่งผู้ตอบจะต้องตอบคำถามทุกข้อในแต่ละข้อจะแบ่งออกเป็นข้อย่อย 2 ข้อ ผู้ตอบจะต้องเลือกตอบข้อย่อยเพียงข้อเดียว โดยผู้ตอบต้องเข้าใจว่าในฐานะที่ตนเองเป็นผู้นำ ซึ่งผู้นำจะละเว้นการตัดสินใจไม่ได้ ต้องตัดสินใจให้แน่นอนและเหมาะสมกับสถานการณ์ แม้ว่าทางเลือกในการตัดสินใจนั้นจะเป็นเรื่องที่ผู้นำพอใจหรือไม่ก็ตาม หลักในการเลือกก็คือ พิจารณาว่าข้อใดตรงกับการกระทำของผู้นำมากที่สุด โดยพิจารณาจากการกระทำของผู้นำที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต หรือกำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือน่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ส่วนกรณีที่ประสบการณ์ของผู้นำไม่ตรงกับแบบสอบถามก็ให้พิจารณาว่า ข้อใดที่ผู้นำจะเลือกปฏิบัติมากกว่า ในการตอบแต่ละข้อที่กำลังตอบอยู่เท่านั้น เพราะมีข้อย่อยในแต่ละข้อที่ถามซ้ำ ๆ กัน อาจทำให้ผู้ตอบสับสน ผู้ตอบจะต้องตอบคำถามให้ครบทั้ง 64 ข้อ คำตอบของแต่ละข้อจะอธิบายทัศนคติในการทำงานของผู้ตอบตามสถานการณ์นั้น ๆ ตามที่ผู้ตอบตัดสินใจ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ ตามที่ผู้วิจัยได้จำหน่ายซองและติดตราไปรษณียากรไว้เรียบร้อยแล้ว แบบสอบถามบางส่วน ผู้วิจัยดำเนินการส่งและติดตามรับคืนด้วยตนเอง

ปรากฏว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 124 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไปทั้งสิ้น 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.66 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.02 ของจำนวนที่ส่งไป ดังปรากฏในตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

ที่	เขตการศึกษา	แบบสอบถามที่ส่งไป				แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน				ได้รับกลับคืน คิดเป็นร้อยละ
		ครู ใหญ่	อาจารย์ ใหญ่	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รวม	ครู ใหญ่	อาจารย์ ใหญ่	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รวม	
1	เขตการศึกษา 1	-	1	9	10	-	-	8	8	80.00
2	เขตการศึกษา 2	-	-	2	2	-	-	2	2	100.00
3	เขตการศึกษา 3	1	2	7	10	1	2	7	10	100.00
4	เขตการศึกษา 4	-	1	6	7	-	1	5	6	85.71
5	เขตการศึกษา 5	-	2	7	9	-	2	7	9	100.00
6	เขตการศึกษา 6	-	4	5	9	-	3	5	8	88.89
7	เขตการศึกษา 7	-	2	6	8	-	2	6	8	100.00
8	เขตการศึกษา 8	-	1	9	10	-	1	8	9	90.00
9	เขตการศึกษา 9	-	2	4	6	-	2	3	5	83.33
10	เขตการศึกษา 10	-	3	8	11	-	3	8	11	100.00
11	เขตการศึกษา 11	-	4	4	8	-	4	4	8	100.00
12	เขตการศึกษา 12	1	6	8	15	1	5	8	14	93.33
13	ส่วนกลาง	-	-	26	26	-	-	16	16	61.54
	รวม	2	28	101	131	2	25	87	114	87.02

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ในการจำแนกประชากรตามสถานภาพ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นรายบุคคล โดยวิธีการทางการวิเคราะห์ตามทฤษฎี 3 มิติ ของ William J. Reddin หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ มาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละโดยส่วนรวม

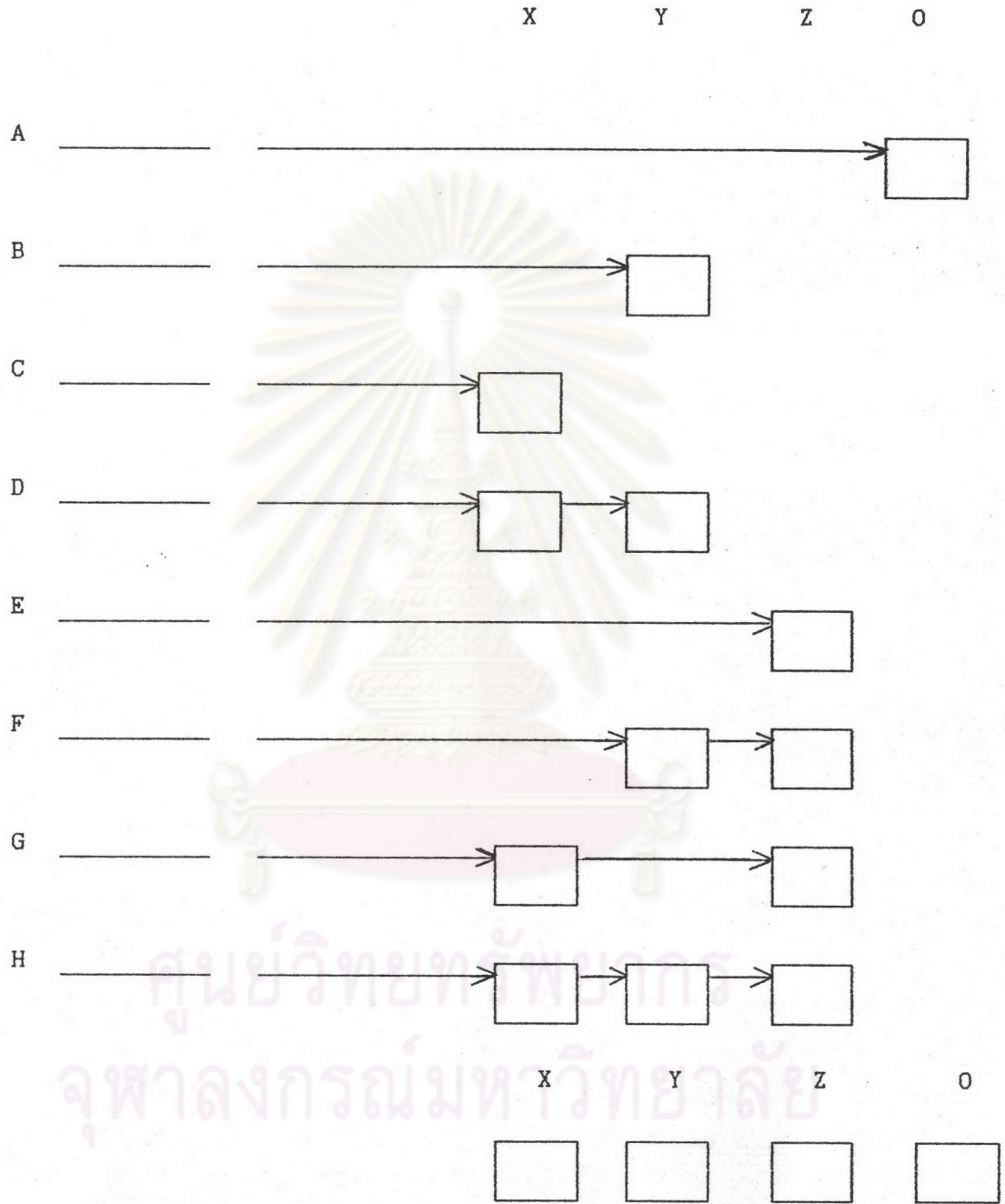
วิธีการวิเคราะห์โดยเครื่องมือของ Reddin มีขั้นตอนการวิเคราะห์ 13 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้พิจารณาแบบทดสอบทุกข้อว่าผู้ตอบเลือกข้อ ก หรือ ข้อ ข แล้วลอกอักษร ก หรือ ข ลงในช่องแต่ละช่องที่มีเลขข้อกำกับไว้

ขั้นที่ 2 รวบรวมจำนวนเฉพาะข้อ ก ตามแนวนอนของแต่ละแถว มาใส่ตัวเลขไว้ในช่อง A - H ซ้ายมือให้ครบทุกแถว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 8 กรอกคะแนน A ถึง H ตามขั้นที่ 7 ลงในช่อง
ทุกช่อง ด้วยจำนวนเดียวกัน (ตามแนวนอน)

ขั้นที่ 9 รวมคะแนนในช่องสี่เหลี่ยมตามแนวตั้งในช่อง X Y Z ส่วน
ในช่อง O ไม่ใช่ในที่นี้

ขั้นที่ 10 ลอกคะแนนพฤติกรรมภาวะผู้นำและมิติภาวะผู้นำ ลงในช่อง
ดังนี้ ซึ่งยังคงเป็นคะแนนดิบ

A	B	C	D	E	F	G	H	X	Y	Z

ขั้นที่ 11 เทียบคะแนนมิติดิบ เป็นคะแนนสำเร็จจากตาราง
ตารางเทียบคะแนนมิติทั้ง 3 มิติ

คะแนนมิติดิบ	0-29	30-31	32	33	34	35	36-37	38ขึ้นไป
คะแนนมิติที่ เทียบแล้ว	0	0.6	1.2	1.8	2.4	3.0	3.6	4.0

ผลที่ได้จากคะแนนมิติเมื่อเทียบได้แล้วดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

X	Y	Z
<div style="border-bottom: 1px solid black; height: 30px;"></div>	<div style="border-bottom: 1px solid black; height: 30px;"></div>	<div style="border-bottom: 1px solid black; height: 30px;"></div>

X หมายถึง ความมุ่งมั่นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หรือมิติจลสัมพันธ์

Y หมายถึง สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน หรือมิติมิตรสัมพันธ์

Z หมายถึง ประสิทธิภาพ (ความสำเร็จของงานตามเป้าหมายของงานในหน้าที่)

ขั้นที่ 12 นำคะแนนพฤติกรรมภาวะผู้นำ และมิติภาวะผู้นำ มาเทียบกลุ่มระดับคะแนน เพื่อการประเมินค่า โดยการจัดระดับคะแนนดังนี้

ระดับ	คะแนนพฤติกรรม	คะแนนมิติภาวะผู้นำ	เกณฑ์ระดับการประเมินค่า
1	2----- 4.9	0-----0.59	มีค่าน้อยที่สุด
2	5----- 5.9	0.6-----1.19	มีค่าน้อย
3	6----- 6.9	1.2-----1.79	มีค่าค่อนข้างน้อย
4	7----- 7.9	1.8-----2.39	มีค่าปานกลาง
4	8----- 8.9	2.4-----2.99	มีค่าปานกลาง
5	9----- 9.9	3.0-----3.59	มีค่าค่อนข้างมาก
6	10-----10.9	3.6-----3.99	มีค่ามาก
7	11-----ขึ้นไป	4.0-----ขึ้นไป	มีค่ามากที่สุด

ข้อที่ 13 ลักษณะรวม ๆ ของพฤติกรรมภาวะผู้นำเป็นรายบุคคล
โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

A	ผู้ในงาน	X	ต่ำกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
B	นักบุญ	X	ต่ำกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
C	ผู้เผด็จการ	X	มากกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
D	ผู้ประนีประนอม	X	มากกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
E	ผู้ยึดระเบียบ	X	ต่ำกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	มากกว่า 2
F	นักพัฒนา	X	ต่ำกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	มากกว่า 2
G	ผู้เผด็จการมีศิลปะ	X	มากกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	มากกว่า 2
H	นักบริหาร	X	มากกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	มากกว่า 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย